

Netylant diskusijoms apie dirbtinio intelekto (DI) proveržį įvairiose gyvenimo srityse, trečdalis Lietuvos darbdavių neturi nuomonės ar nesistengia spėlioti, kokias pasekmes ši naujovė sukels jiems ar visai darbo rinkai. Tokios išvalgos išryškėjo apibendrinus 2,6 tūkst. šalies darbdavių nuomonę kasmetinėje Užimtumo tarnybos apklausoje. Darbdavių prašyta pasidalinti mintimis apie galimą DI poveikį jų veiklos sektoriui ir darbo rinkai per artimiausius 5 metus.

„Daugelis darbdavių dirbtinį intelektą vertina kaip įrankį, leidžiantį greičiau atlikti užduotis, tačiau neretai abejoja dėl jo kuriamos kokybės. Taip pat nerimauja dėl darbo vietų – didelė dalis mano, kad DI labiau skatins atleidimus nei naujų darbo pozicijų kūrimą“, – sakė Užimtumo tarnybos direktorės pavaduotoja Giedrė Sinkevičė.

Darbdavių išvalgos apie galimą DI poveikį veiklos sektoriui ir darbo rinkai varijuoja nuo „palies visas sritis“ iki „per anksti apie tai galvoti“, „pas mus tai neįvyks“, „išpūstas reikalas“, „iš gero darbuotojo dirbtinis intelektas darbo vietos neatims“.

Visgi kas trečias (34 proc.) darbdavys mano, kad dėl DI artimiausiais metais atsivers naujų veiklos vystymo galimybių, o kas ketvirtas-penktas (23 proc.) tikisi dėl jo poveikio augšiančio produktyvumo.

Anot G. Sinkevičės, kartu su atsiveriančiomis galimybėmis darbdaviai išvelgia naujus iššūkius: „Darbdaviai nerimauja ne tik dėl DI sukuriamų galimybių, bet ir dėl iššūkių – daugiausia kalbama apie didėjančias kibernetinio saugumo grėsmes ir stiprėjančią konkurenciją tarp įmonių, veikiančių toje pačioje rinkoje.“

Naujų veiklos galimybių tikisi trys ketvirtadaliai (72 proc.) apklausoje dalyvavusių informacijos ir ryšių įmonių, pusė – finansinės ir draudimo veiklos bei profesinės, mokslinės ir techninės veiklos darbdavių. Tačiau daugiau darbdavių DI sieja ne su atsiveriančiomis galimybėmis, o su kibernetinio saugumo grėsmėmis. Dėl to nerimaujančių darbdavių yra dvigubai daugiau nei manančių, kad DI gali padidinti darbuotojų produktyvumą.

Beveik pusė darbdavių mano, jog DI padidins atskirtį tarp vyresnių ir jaunesnių darbuotojų. Tokią grėsmę išvelgia beveik 60 proc. darbdavių informacijos ir ryšių, finansinės, mokslinės ir techninės, švietimo ir viešojo valdymo sektoriuose.

O 41 proc. darbdavių prognozuoja, kad dėl DI didės atskirtis tarp daugiau ir mažiau išsilavinusių darbuotojų. Daugiausiai taip manančių – finansinės, profesinės, mokslinės ir techninės, meninės, pramoginės ir poilsio organizavimo sektoriuose.

Artėjančias ar jau prasidėjusias transformacijas labiausiai pajus IT specialistai, rinkodaros specialistai ar analitikai (ypač dirbantys su turinio kūrimu ar turintys apdoroti ir analizuoti didelius duomenų kiekius), apskaitos specialistai, kurių rutinines funkcijas galės atlikti DI. Visgi vadovai – didžiausia DI naudos gavėjų grupė: net 51 proc. darbdavių mano, kad tai padės jiems efektyviau valdyti procesus.

„Darbdavių požiūris į dirbtinį intelektą rodo, kad kai kurių profesijų darbo vietos neišvengiamai keisis. Tai skatins naujų procesų diegimą, darbuotojų įgūdžių stiprinimą ir didesnius produktyvumo lūkesčius. Tad kiekvienam darbdaviui svarbu ne tik stebėti pokyčius, bet ir aktyviai planuoti, kaip efektyviausiai išnaudoti DI teikiamas galimybes“, – teigė Užimtumo tarnybos direktorės pavaduotoja.

Kasmetinė darbdavių apklausa vyko 2024 m. lapkritį-gruodį, jos metu apklausta 2,6 tūkst. įmonių ir įstaigų, kuriose dirba 178,5 tūkst. darbuotojų. Apklausa vykdyta visose Lietuvos savivaldybėse.

